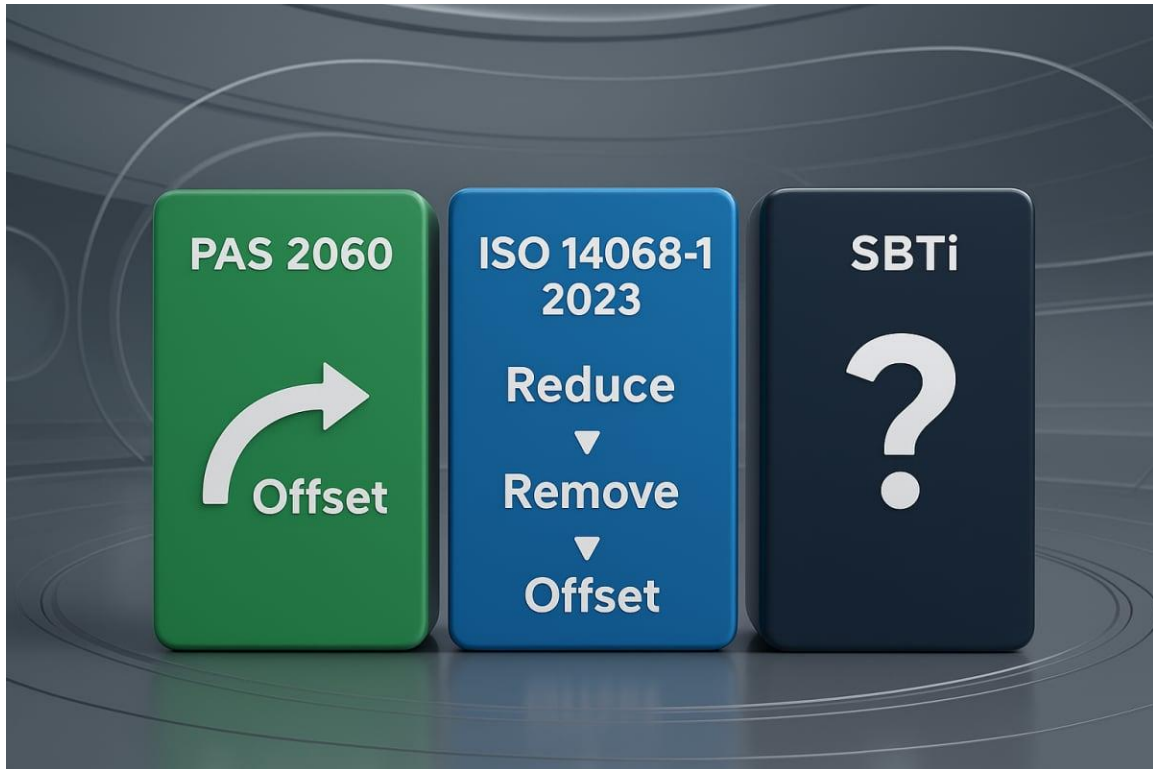

PAS 2060, ISO 14068-1:2023 și SBTi --- Carte Albă

Rezumat Executiv

Pe scurt: PAS 2060 și ISO 14068-1:2023 sunt standarde care gestionează atât reducerea, cât și compensarea într-un cadru unificat și auditabil, permițând neutralitatea carbonică imediată în timp ce prescriu căi obligatorii de reducere. Deși SBTi funcționează cu limbaj științific, este practic restrictiv în ceea ce privește utilizarea compensării: această abordare potențial întârzie investițiile globale imediate care sunt indispensabile pentru tranziția rapidă.

Cronologie --- Prezentare Generală Scurtă

- PAS 2060 --- Publicare BSI 2010, cu actualizarea din 2014; primul standard pentru demonstrarea neutralității carbonice.
- SBTi --- Lansat în 2015, a publicat primul Standard Net-Zero în 2021 aliniat la ținta de 1,5°C.
- ISO 14068-1:2023 --- Publicat în noiembrie 2023; din 2025 devine aplicat pe scară largă ca standard internațional, înlocuind PAS 2060.

PAS 2060 --- Standardul pentru Neutralitatea Carbonică Imediată

PAS 2060 se bazează pe următorul principiu: Măsurare -- Reducere -- Compensare (Offset). Standardul permite unei organizații să declare neutralitatea carbonică deja în primul an, cu condiția să prezinte un plan public și documentat de reducere și să compenseze emisiile reziduale cu credite verificate.

Elemente Obligatorii

- Stabilirea ampretei de bază (cu metodologia compatibilă LCA și ISO 14064-1).
- Program documentat de reducere și cronologie (obiective pe termen scurt și mediu).
- Compensarea anuală a emisiilor reziduale cu credite verificate.
- Publicarea "Declarației de Realizare" publice și a "Declarației Explicative Calificante" detaliate.

Rațiunea: Achiziționarea imediată de compensări oferă finanțare proiectelor, ceea ce accelerează scalarea soluțiilor regenerabile și bazate pe natură --- aceasta contribuie indirect și la reducerea ulterioară a propriei amprente a companiilor.

ISO 14068-1:2023 --- Abordare Structurată și Auditată

ISO 14068-1 se construiește pe fundamentele tehnice ale PAS 2060, dar nu este o adoptare simplă: standardul internațional prescrie cerințe mai detaliate, mai stricte și mai transparente. Este deosebit de accentuată ordinea ierarhică: Reducere → Îndepărtare → Compensare, și de asemenea necesită auditare independentă și publicare.

Caracteristici Principale

- Ierarhie: mai întâi reducerea, apoi îndepărtarea, în final compensarea.
- Integrarea cu alte standarde ISO (ISO 14064-1, ISO 14067) în scopuri de cuantificare și transparență.
- Cerințe stricte pentru calitatea creditelor: adiționalitate, permanență, vintage, certificare independentă, evitarea dublei numărători.

Natura Științifică a Compensării

Rolul compensărilor poate fi justificat și din punct de vedere științific: clima este un sistem global, și fiecare tonă de CO₂e pe care o reducem sau o îndepărtăm undeva are același efect asupra balanței energetice a Pământului. Cu toate acestea, calitatea (adiționalitatea, permanența, măsurabilitatea) și responsabilitatea sunt critice în evaluare.

Compensare ≠ Scăpătorie

Compensările nu înseamnă substituirea reducerii interne per se: dacă o companie face ambele (propria decarbonizare + compensare credibilă), obține impact global combinat, adesea mai rapid. Cheiunea cheie a credibilității este calitatea proiectului și transparența.

Efectul Multiplicator

- Cererea de piață stimulează crearea de noi proiecte (adiționalitate).
- Finanțarea proiectelor schimbă mix-ul energetic local, lanțurile de aprovizionare și investițiile infrastructurale.
- Feedback: înverzierea sistemului global reduce ulterior și emisiile proprii Scope 2/3 ale companiilor.

SBTi --- Focusul "Pe Termen Apropiat" și Compensarea Limitată

Obiectivul SBTi este să asigure fundamentarea științifică a căilor de emisie corporative, în particular prin alinierea la calea de 1,5°C. Cu toate acestea, abordarea restricționează utilizarea compensării pentru obiectivele pe termen apropiat, și permite implicarea instrumentelor de tip îndepărtare doar în formă foarte constrânsă chiar și pentru obiectivele net-zero pe termen lung.

Rezumatul Criticilor

1. Întârzierea: obiectivele net-zero sunt adesea împinse la 2050, în timp ce știința oferă timp din ce în ce mai urgent.
2. Anti-compensare: nu recunoaște finanțarea imediată a proiectelor în realizarea obiectivelor, astfel impulsul de finanțare globală se poate slăbi.
3. Riscul de comunicare: regulile din cadrul SBTi pot fi interpretabile greșit și pot rezulta în performanță "întârziată" înșelătoare pentru companii.

Efecte Practice asupra Strategiei Corporative

Dacă o companie se angajează la neutralitatea carbonică bazată pe PAS/ISO, obligațiile declanșează un efect dual: pe termen scurt, oferă resurse financiare pentru proiecte, în timp ce pe termen lung, calea de reducere obligatorie asigură decarbonizarea organizațională. SBTi se concentrează mai mult pe transformarea tehnică și operațională internă, dar oferă mai puțin sprijin pentru finanțarea de piață imediat.

Gânduri de Încheiere

Avantajele SBTi nu depășesc neapărat daunele cauzate de întârzierea compensărilor. Ritmul încălzirii globale accelerează, și mai multe sisteme cheie au atins sau s-au

apropiat de punctele de basculare critice. Acțiunea imediată semnificativă și finanțarea credibilă a proiectelor sunt esențiale.

Obligații de Rezolvat Imediat (Rezumat)

4. Reducerea radicală a emisiilor de metan (energie, deșeuri, agricultură).
5. Oprirea imediată a defrișărilor și protecția/repadurirea pe scară largă a pădurilor.
6. Accelerarea tranziției către energia regenerabilă; reducerea subvențiilor fosile.
7. Stabilirea prețului carbonului la nivel global; prețul emisiilor să reflecte costurile sociale.
8. Scalarea soluțiilor bazate pe natură (mangrove, zone umede, sechestrarea în sol).
9. Angajamentele de neutralitate carbonică corporativă cu sprijin imediat de compensare.
10. Promovarea inovațiilor tehnologice (CCS, hidrogen verde, soluții circulare).

Referințe

Surse și citări: ISO.org, BSI, NetZeroNow, CarbonMarketWatch, Reuters, Climate Impact Partners, DFGE, ECA Business Energy, NewClimate Institute --- legături detaliate pe subpaginile publicației. (<https://ouroffset.com/az-sbti-mind-tudomanyos-alapu-klimastrategia/>)

Autor: László A. Rampasek --- OurOffset | Data: 2025. 09. 08.